

# ALS GOD ZWIJGT

## Lezen:

Habakuk 1:1-10

## Inleiding

---

Er zijn situaties waarin het geloof niet vanzelfsprekend spreekt. Wanneer onrecht blijft voortduren, geweld toeneemt en mensen die kwaad doen hun gang lijken te gaan, kan de vraag opkomen: waar is God? De profeet Habakuk stelt die vraag niet afstandelijk. Hij roept haar uit tot de HEERE. Zijn klacht is geen teken dat hij God heeft losgelaten. Juist omdat hij God kent en Hem bij Zijn Naam aanspreekt, kan hij zijn nood bij Hem brengen.

In dit gedeelte krijgt Habakuk een antwoord. Dat antwoord brengt echter niet direct verlichting. God zal ingrijpen, maar op een manier die de profeet nog ontstellender vindt dan de toestand waarover hij klaagt. Daarmee laat dit gedeelte zien hoe moeilijk het is om Gods handelen te begrijpen. Tegelijk leert het ons dat God niet afwezig is, ook wanneer Hij zwijgt of op een onverwachte wijze werkt.

## Bijbelstudie

---

Het boek begint met een opvallende aanduiding: Habakuk heeft een “last” gezien. Dat woord wijst op een boodschap die zwaar op iemand drukt. Het gaat niet om een gemakkelijk inzicht of een geruststellend woord. Habakuk ontvangt iets dat hij moet dragen en doorgeven. Hij ziet wat er onder zijn volk gebeurt en wordt daardoor innerlijk belast.

Zijn eerste woorden zijn een roep om hulp: “HEERE! hoe lang schreeuw ik, en Gij hoort niet.” Habakuk heeft niet één keer gebeden en daarna ongeduldig gewacht. Zijn roepen duurt voort. Hij vraagt hoe lang hij geweld moet aanklagen voordat God ingrijpt. In die woorden klinkt geen onverschilligheid, maar juist betrokkenheid. Habakuk kan het onrecht niet verdragen omdat hij weet dat God rechtvaardig is.

Hij noemt wat hij ziet: ongerechtigheid, kwelling, verwoesting, geweld, twist en gekijf. Het gaat om een samenleving waarin mensen elkaar beschadigen en waarin conflicten zich opstapelen. Habakuk vraagt niet alleen waarom mensen zo handelen. Hij vraagt vooral waarom God dit aan hem laat zien en het niet wegneemt. Waarom grijpt de HEERE niet in?

In vers 4 wordt de toestand nader beschreven. De wet wordt “onderlaten”, dat wil zeggen: zij wordt verwaarloosd en krijgt geen gezag. Het recht komt niet meer werkelijk tevoorschijn. De

goddeloze omsingelt de rechtvaardige, zodat het recht verdraaid wordt. Dat betekent niet alleen dat er geen rechtspraak is. Het betekent dat rechtspraak zelfs een verkeerde uitkomst kan krijgen. Wie kwaad doet, heeft zoveel invloed dat de rechtvaardige in het nauw komt.

Dat is herkenbaar voor ieder die ziet dat waarheid wordt verdraaid en dat macht belangrijker lijkt dan eerlijkheid. Het kan ook dichterbij komen. In een gezin, gemeente, vereniging of werkomgeving kan de stem van degene die het hardst roept sterker klinken dan de stem van de waarheid. Habakuk leert ons om zulke situaties niet alleen te bespreken met mensen, maar ze voor God te brengen.

Dan antwoordt de HEERE. Hij zegt dat Habakuk moet kijken onder de heidenvolken en zich moet verwonderen. God gaat werken op een manier die de mensen niet zullen geloven wanneer die hun verteld wordt. Daarmee corrigeert God niet de klacht van Habakuk. Hij doet niet alsof het geweld onbelangrijk is. Hij maakt bekend dat Hij het ziet en dat Hij handelt.

Toch is Zijn antwoord schokkend. Hij verwekt de Chaldeeën: een bitter en snel volk dat door de landen trekt om gebieden en woningen in bezit te nemen. De Chaldeeën zijn geen voorbeeld van recht en barmhartigheid. Zij worden beschreven als schrikkelijk en vreselijk. Hun recht en hun hoogheid komen uit henzelf voort. Zij erkennen geen hogere maatstaf. Zij bepalen zelf wat juist is en vertrouwen op hun eigen macht.

De beelden in de verzen 8 tot en met 10 maken duidelijk hoe overweldigend hun opmars is. Hun paarden zijn sneller dan luipaarden, hun ruiters scherper dan avondwolven en zij vliegen aan als een arend die zich op zijn prooi stort. Zij komen met geweld, verzamelen gevangenen en lachen om koningen, vorsten en vestingen. Geen aardse macht lijkt tegen hen bestand.

Hier ligt de grote spanning van dit gedeelte. Habakuk vroeg waarom God het onrecht niet wegneemt. God antwoordt dat Hij een machtig volk zal inzetten om oordeel te brengen. Maar dat volk is zelf gewelddadig en hoogmoedig. Hoe kan God zulke mensen gebruiken? Het gedeelte geeft op dit moment nog geen volledige verklaring. Wel wordt duidelijk dat God boven de gebeurtenissen staat. De Chaldeeën handelen vanuit hun eigen hoogmoed, maar hun opkomst valt niet buiten Gods bestuur.

Dat is geen vrijbrief voor hun zonden. Het feit dat God iemand gebruikt, maakt diens kwaad niet goed. De Chaldeeën blijven verantwoordelijk voor hun geweld en trots. Juist daarom is Gods antwoord zo aangrijpend: Hij brengt oordeel, maar doet dat door mensen die zelf niet boven het oordeel staan. Habakuk wordt gedwongen verder te kijken dan zijn eigen beoordeling van wat God zou moeten doen.

Daarin ligt ook een les voor ons gebedsleven. Wij mogen God eerlijk aanspreken. Geloof betekent niet dat u uw vragen moet verbergen of dat u alles onmiddellijk moet kunnen verklaren. Habakuk brengt zijn verontwaardiging en verdriet bij de HEERE. Tegelijk blijkt uit Gods antwoord dat wij voorzichtig moeten zijn met onze verwachtingen. Wij denken soms te weten welke oplossing passend is. God kan ingrijpen op een wijze die onze plannen en

maatstaven doorbreekt.

Het gedeelte eindigt niet met rust, maar met spanning. De vijand wordt beschreven voordat Habakuk zijn verdere reactie geeft. Dat is belangrijk. De Bijbel schildert het kwaad niet klein en geeft geen goedkope troost. De macht van de Chaldeeën is werkelijk beangstigend. Toch is hun macht niet zelfstandig of onbeperkt. Zij trekken niet buiten Gods hand om. Zelfs wanneer Gods weg voor ons onbegrijpelijk is, blijft Hij de HEERE.

Voor de mannen die dit gedeelte samen bespreken, ligt hier een dubbele opdracht. Enerzijds mogen wij het onrecht blijven benoemen en er niet onverschillig onder worden. Anderzijds moeten wij ons ervoor wachten God voor te schrijven hoe Hij moet handelen. De juiste houding is geen berusting in het kwaad, maar een eerlijk en eerbiedig gebed. Habakuk laat zien dat beide samen kunnen gaan: diep protest tegen het onrecht en tegelijk blijven spreken tot de HEERE.

## Gespreksvragen

---

1. Wat maakt de klacht van Habakuk tot een geloofsgebed en niet tot ongelooft?
2. Welke vormen van onrecht en verdraaiing van recht herkent u in de wereld om u heen?
3. Waarom is het betekenisvol dat Habakuk de HEERE rechtstreeks aanspreekt?
4. Wat leert vers 4 over de gevolgen wanneer de wet geen gezag meer heeft?
5. Waarom is Gods antwoord voor Habakuk waarschijnlijk schokkender dan hij verwachtte?
6. Wat zeggen de beelden van paarden, ruiters en arenden over de macht van de Chaldeeën?
7. Hoe kunnen Gods bestuur en de verantwoordelijkheid van de Chaldeeën tegelijk waar zijn?
8. Wat vraagt dit gedeelte van u wanneer u Gods zwijgen of Zijn weg niet begrijpt?